Toelichting bij Verordening nadeelcompensatie Noordenveld 2024 (v2023.10.30)

1. Algemeen

De overheid kan rechtmatig handelen, maar toch schade veroorzaken. Bijvoorbeeld door het verlenen van een omgevingsvergunning die de aanleg van een appartementencomplex mogelijk maakt, waardoor het eigendom van het naastgelegen perceel in waarde achteruitgaat. Ook het inperken van rechten kan tot nadeelcompensatie leiden. Of denk aan werkzaamheden aan de weg, waardoor een bedrijf (tijdelijk) onbereikbaar is en inkomsten misloopt. Verordeningen nadeelcompensatie werden soms al gebruikt bij grote projecten, zoals de aanleg van een metrolijn of doorgaande weg door stedelijk gebied. Het gaat dus niet alleen om schade veroorzaakt door rechtmatige besluiten, maar ook om schade veroorzaakt door rechtmatige feitelijke handelingen. Nadeelcompensatie is dus breder dan planschade, zoals in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Bij planschade gaat het om inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak als gevolg van een planologische maatregel.

2. Context wetgeving

2.1 Algemene wet bestuursrecht

Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) voorziet in een algemene regeling over de vergoeding (of tegemoetkoming) van schade door rechtmatig overheidshandelen. In deze titel staan de grondslagen, inhoudelijke eisen en procedurele bepalingen over toekenning van nadeelcompensatie. Zo bevat de regeling in de Awb procedureregels voor het afhandelen van die aanvragen (zoals beslistermijnen). Ook zijn regels opgenomen over de maximale hoogte van het te heffen recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag.

Vooropgesteld wordt dat de overheid niet verplicht is om iedere schade die zij in de rechtmatige uitoefening van haar publieke taken veroorzaakt, (in zijn geheel) te vergoeden. Dat overheidsingrijpen voor sommige burgers en ondernemingen nadelige gevolgen kan hebben, is namelijk onvermijdelijk. Tot op zekere hoogte moeten deze gevolgen dus worden geaccepteerd als normaal maatschappelijk risico (hierna: nmr). Burgers en bedrijven die door rechtmatig overheidsoptreden echter schade lijden die uitgaat boven het nmr en in vergelijking tot anderen onevenredig zwaar worden getroffen, kunnen desgevraagd schadevergoeding ontvangen (artikel 4:126 van de Awb). De hoogte daarvan moet in zo'n geval redelijk zijn. De schadevergoeding dekt dus niet vanzelfsprekend de volledige schade. Dit in tegenstelling tot onrechtmatig handelen, waarbij uitgangspunt wel vergoeding van de volledige schade is. Onrechtmatig handelen bij overheidsoptreden is geregeld in het Burgerlijk Wetboek en elders in de Awb.

Het doel van titel 4.5 van de Awb is om te komen tot eenduidigheid en overzichtelijkheid van het nadeelcompensatierecht. Het vervangt afzonderlijke regelingen. Tegelijkertijd worden hiermee alle geschillen over rechtmatig overheidsoptreden geconcentreerd bij één rechter, namelijk de bestuursrechter.

Titel 4.5 van de Awb treedt naar verwachting op 1 januari 2024 in werking.

2.2 Omgevingswet

2.2.1 Afdeling 15.1 van de Ow

Op 1 januari 2024 treedt naar verwachting ook de Omgevingswet (hierna: Ow) in werking. In de Ow is een nadeelcompensatieregeling opgenomen die aansluit op de algemene regeling uit de Awb (afdeling 15.1 van de Ow). De Omgevingswet bevat een bijzondere regeling die op onderdelen afwijkt van de Awb. Omdat de

Omgevingswet een bijzondere regeling is, gaat die voor op de Awb. De regels in de Awb gelden dus, tenzij de Omgevingswet daarvan afwijkt.

2.2.2 Beperking van de schadeoorzaken en voorrang van de Ow t.o.v. de Awb

Ten opzichte van titel 4.5 van de Awb bevat de reikwijdte van afdeling 15.1 van de Ow een nadere afbakening van schadeoorzaken. Artikel 4:126, eerste lid, van de Awb bepaalt dat op grond van elk handelen door de overheid in het kader van een rechtmatige uitoefening van een haar toegekende taak of bevoegdheid om schadevergoeding kan worden verzocht. De regeling in de Awb biedt daarmee een brede grondslag voor aanvragen om nadeelcompensatie. Die brede grondslag wordt in de Ow beperkt.

De afbakening van schadeoorzaken in artikel 15.1 van de Ow is ten opzichte van titel 4.5 van de Awb limitatief en exclusief. Dat betekent dat als een schadeoorzaak niet in dat artikel is opgenomen, niet alsnog langs de weg van de Awb om schadevergoeding kan worden. De regels over nadeelcompensatie in de Ow hebben zo voorrang op de regels in de Awb.

Nadeelcompensatie binnen de Ow gaat over besluiten of maatregelen die rechtstreeks:
- werkende rechten en verplichtingen voor burgers en bedrijven bevatten, of
- gevolgen hebben voor burgers en bedrijven door verandering van de fysieke leefomgeving.

Schadeoorzaken zijn bijvoorbeeld:
- een omgevingsvergunning of het weigeren daarvan, of
- een regel in het omgevingsplan, echter alleen als deze rechtstreekse rechten of verplichtingen voor burgers en bedrijven bevatten.

Omgevingsvisies, programma's en instructieregels zijn op zich geen schadeoorzaken. Deze instrumenten bevatten namelijk geen rechtstreekse rechten en verplichtingen voor burgers en bedrijven. Er is pas sprake van een schadeoorzaak als een omgevingsvisie of een instructieregel wordt geïmplementeerd in het beleid of als de instructieregel wordt omgezet en er rechten en verplichtingen voor burgers en bedrijven ontstaan.

Op de nadeelcompensatieregeling in de Omgevingswet zijn de volgende bepalingen in de Awb van toepassing:
- de grondslag voor toekenning van nadeelcompensatie (artikel 4:126 Awb),
- eisen die aan een aanvraag om schadevergoeding worden gesteld (artikel 4:127),
- de mogelijkheid tot het heffen van een recht voor de behandeling van een aanvraag om schadevergoeding (artikel 4:128),
- de vergoeding van bijkomende schade en proceskosten (artikel 4:129),
- de beslistermijn (artikel 4:130),
- de verjaringstermijn (artikel 4:131).

De regels in de Awb zijn dwingend recht. Daarvan mag niet worden afgeweken in een omgevingsplan, gemeentelijke verordening, waterschapsverordening, omgevingsverordening of andere provinciale verordening, ministeriële regeling of algemene maatregel van bestuur. Wel is aanvulling toegestaan als de bepaling niet uitputtend bedoeld is.

Als het gaat om schade die niet is toe te rekenen aan besluiten en handelingen die vallen onder de Omgevingswet, kan degene die schade leidt een beroep doen op de nadeelcompensatieregeling in de Awb.

2.2.3 Doorschuiven van het moment van overheidsaansprakelijkheid

Het moment van de overheidsaansprakelijkheid verschuift naar de start van een vergunningvrije activiteit of naar de vergunning. Daarbij wordt uitgegaan van de mededeling van het besluit tot het verlenen of wijzigen van de omgevingsvergunning (artikel 15.3 van de Ow).

Soms ontstaat al schade door de aankondiging van een toekomstig besluit. De schade in de periode totdat het besluit is genomen, wordt schaduwschade genoemd. Dat is het negatieve effect op de waarde van onroerende zaken door de voorbereiding van een besluit of activiteit. De Ow vindt dit een normaal maatschappelijk risico, die iedere eigenaar zelf moet dragen. De regeling nadeelcompensatie uit afdeling 15.1 van de Ow voorziet niet in vergoeding van deze schaduwschade.

2.2.4 Overige specifieke regelingen in het omgevingsrecht

Naast bovengenoemde afbakening is in afdeling 15.1 van de Ow nog een aantal aanvullende keuzes voor nadeelcompensatie gemaakt, zoals:

- Schade die niet voor vergoeding in aanmerking komt, zoals verlies van woongenot (artikel 15.2 van de Ow);
- Specifieke regelingen voor het bepalen van de schade, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen situaties waarbij een omgevingsvergunning is vereist en situaties waarbij geen omgevingsvergunning is vereist (artikelen 15.3 en 15.4 van de Ow);
- Specifieke regels over actieve en passieve risicoaanvaarding (artikelen 15.5 en 15.6 van de Ow);
- Een specifieke regeling voor het bepalen van het nmr voor indirecte schade die bestaat uit de waardevermindering van een onroerende zaak. Vier procent van de waarde van de onroerende zaak wordt aangemerkt als behorend tot het nmr (artikel 15.7 van de Ow).
- Specifieke regels voor het bepalen van het bevoegd gezag voor het behandelen van aanvragen om schadevergoeding (artikel 15.8 van de Ow);
- Delegatiegrondslagen voor het stellen van nadere regels (artikelen 15.9 en 15.10 van de Ow).

2.3 Reikwijdte Verordening nadeelcompensatie

De Verordening nadeelcompensatie beperkt zich tot nadeelcompensatie op grond van titel 4.5 van de Awb en afdeling 15.1 van de Ow. De verordening is niet van toepassing op specifieke regelingen, zoals schadevergoeding met betrekking tot kabels en leidingen. Hiervoor heeft het college op 17 maart 2020 de Beleidsregel nadeelcompensatie ondergrondse kabels en leidingen gemeente Noordenveld vastgesteld.

In de Ow zijn ook regelingen voor andere soorten schade opgenomen, namelijk:

- schade bij gedoogplichten (afdeling 15.2 van de Ow);
- schadeloosstelling bij onteigening (afdeling 15.3 van de Ow);
- schadevergoeding bij voorkeursrecht (afdeling 15.4 van de Ow);
- tegemoetkoming schade door in het wild levende dieren (afdeling 15.5 van de Ow).

De Verordening nadeelcompensatie heeft geen betrekking op schade die onder een of meer van die regelingen valt.

3. Gemeentelijk beleid: manier van vastleggen bepaalt financieel risico voor nadeelcompensatie

Gemeenten hebben twee keuzes, als het gaat om de manier waarop ze beleid voor de fysieke leefomgeving vastleggen. Binnen het domein van de fysieke leefomgeving was het de gewoonte om losse sectorale beleidsnota's te maken (keuze 1). Met de invoering van de Ow kan dit beleid onder de paraplu van de Ow worden gebracht via een omgevingsvisie of programma (keuze 2). De keuze hoe je beleid vastlegt speelt onder meer bij de instrumenten uit het Klimaatakkoord, zoals de transitievisie warmte, waarin de gemeente een realistisch tijdspad vastlegt waarop wijken van het aardgas gaan. De keuze voor losse nota's of voor een constructie volgens instrumenten van de Ow is in veel gevallen een lokale keuze. Bij die keuze speelt het aspect nadeelcompensatie een rol.

3.1 Beleid vastleggen volgens instrumenten Ow (keuze 2)

Als er namelijk voor wordt gekozen om het beleid vorm te geven via een omgevingsvisie of programma, dan wordt het beleid daarmee ook onder de nadeelcompensatieregeling van de Ow gebracht. Die regeling biedt ruimte voor getrapte besluitvorming. Voordeel daarvan is, dat geen aanvragen om schadevergoeding aan de orde komen gedurende de visiefase. Pas in de uitvoeringsfase, als er bijvoorbeeld sprake is van een omgevingsvergunning, hebben aanvragen om schadevergoeding kans van slagen. Het besluitvormingsproces voor het opstellen van beleid kan daardoor transparant en interactief plaatsvinden zonder kans op nadeelcompensatie.

Leg je het beleid vast via een omgevingsvisie of programma, dan moet het beleid aan de (over het algemeen beperkte) inhoudelijke en procedurele vereisten voor het betreffende instrument voldoen en moet in het beleid worden opgenomen dat het (een onderdeel van) een omgevingsvisie of programma in de zin van de Ow is. Beleid via de Ow geeft minder risico op nadeelcompensatie dan via de autonome bevoegdheid met losse sectorale beleidsnota's.

3.2 Beleid vastleggen volgens autonome bevoegdheid (keuze 1)

Als gemeenten ervoor kiezen om het beleid vorm te geven via een autonome bevoegdheid in sectorale nota's is iedere stap in het besluitvormingsproces een potentieel schadeveroorzakend besluit of handeling, op grond waarvan een aanvraag om schadevergoeding kan worden ingediend. In die zin stimuleert de nadeelcompensatieregeling van de Ow om minder losse sectorale beleidsnota's te maken en meer in het instrumentarium van de Ow onder te brengen. Het financieel risico voor gemeenten is onder de Ow namelijk minder groot.

3.3 Opnemen Verordening nadeelcompensatie in omgevingsplan?

In theorie is het ook mogelijk om de Verordening nadeelcompensatie op te nemen in het omgevingsplan. De VNG adviseert echter om dat niet te doen. Ten eerste is de Verordening nadeelcompensatie breder dan het omgevingsrecht. Ten tweede zijn de schadeveroorzakende besluiten in de Ow breder dan het omgevingsplan. Het uitsluitend opnemen van een nadeelcompensatieregeling in het omgevingsplan zou dus niet voldoende zijn. Er is dan nog steeds een aparte regeling naast het omgevingsplan nodig voor de besluiten of maatregelen die buiten het omgevingsplan vallen. Een dergelijke oplossing via twee aparte regelingen is niet nodig. Immers, bij het opstellen van de Model Verordening nadeelcompensatie is volgens de VNG gebleken dat het goed mogelijk is om een algemene regeling voor nadeelcompensatie vast te stellen die zowel betrekking heeft op het omgevingsrecht als overige rechtsgebieden.

4. Implementatiekeuzes

Naast de in de vorige paragrafen geschetste keuzemogelijkheden zijn er nog een aantal specifieke onderwerpen te benoemen waarover bij het samenstellen van de verordening keuzes zijn gemaakt. Die keuzes worden in deze paragraaf beschreven.

4.1 Toepassingsbereik

In de Verordening nadeelcompensatie is de keuze gemaakt om aanvragen om schadevergoeding waarop een bijzondere regeling van toepassing is uit te zonderen. In Noordenveld is een dergelijke bijzondere regeling op 17 maart 2020 door het college vastgelegd in de Beleidsregel nadeelcompensatie ondergrondse kabels en leidingen gemeente Noordenveld. Andere bijzondere regelingen kent de gemeente Noordenveld niet.

4.2 Adviseur of adviescommissie

Een adviseur of adviescommissie kan worden benoemd of ingesteld als:

a. vaste adviseur of adviescommissie, benoemd door burgemeester en wethouders voor een termijn van maximaal vier jaar met de mogelijkheid tot herbenoeming voor maximaal vier jaar, of
b. tijdelijke adviseur of adviescommissie voor advisering met betrekking tot een of meer aanvragen, benoemd door het bestuursorgaan dat de aanvragen behandelt.

De nieuwe verordening maakt het mogelijk om de huidige werkwijze m.b.t. de inschakeling van onafhankelijke adviseurs van de SAOZ m.b.t. planschade voort te zetten, maar nu voor het gehele terrein van nadeelcompensatie. De verordening maakt het echter ook mogelijk om andere onafhankelijke deskundigen als adviseur te benoemen. De gemeente is hierin vrij.

Gezien het aantal verzoeken om de vergoeding van planschade en nadeelcompensatie is het college niet van plan om direct een adviescommissie te benoemen. De mogelijkheid daartoe is wel opgenomen in de verordening zodat, mocht in de toekomst behoefte bestaan aan een adviescommissie, deze alsnog benoemd kan worden.

Op grond van het huidig recht is op grond van artikel 6.1.3.2 van het Besluit ruimtelijke ordening (hierna: Bro) het inschakelen van een adviseur verplicht bij het afhandelen van aanvragen om planschade. Ook is het vaststellen van een gemeentelijke verordening waarin regels worden gegeven over de aanwijzing van een adviseur en de wijze waarop deze tot een advies komt verplicht (artikel 6.1.3.3 van het Bro). Onder het nieuwe recht gelden die verplichtingen niet meer. De gemeente heeft nu de mogelijkheid om een adviseur of adviescommissie te benoemen. Het bestuursorgaan wint slechts advies in bij een adviseur of adviescommissie voor zover dat naar zijn oordeel noodzakelijk is om op de aanvraag om schadevergoeding te kunnen beslissen.

De adviseurs zijn adviseurs als bedoeld in artikel 3:5 van de Awb. Dat betekent dat zij niet werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan. Het bestuursorgaan waaraan advies wordt uitgebracht stelt, al dan niet op verzoek, de gegevens ter beschikking die nodig zijn voor een goede vervulling van diens taak. Het bestuursorgaan dient zich ervan te vergewissen dat het onderzoek dat door de adviseur wordt verricht op zorgvuldige wijze heeft plaatsgevonden.

De Verordening nadeelcompensatie bevat twee opties voor het benoemen van de adviseur en de adviescommissie, namelijk:
a. benoeming voor een termijn van maximaal vier jaar waarna mogelijkheid bestaat tot herbenoeming (vaste adviseur of commissie), of
b. benoemen van een adviseur of commissie voor advisering met betrekking tot een of meerdere specifieke aanvragen.

In beide gevallen vormen de adviseur en de commissie een adviescommissie als bedoeld in artikel 4:130 van de Awb. Dat betekent dat de beslistermijn voor zover advies wordt ingewonnen bij de behandeling van een aanvraag zes maanden is. Die termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verdaagd (artikel 4:130 van de Awb).

Ontslag

De adviseur en de leden van een adviescommissie kunnen op elk moment ontslag nemen en blijven hun functie vervullen totdat in hun opvolging is voorzien. De adviseur en de leden kunnen voorts door burgemeester en wethouders worden geschorst en door de raad worden ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

Benoeming

Bij het benoemen van een vaste adviseur of adviescommissie wordt het aanstellingsbesluit door burgemeester en wethouders genomen. Bij benoeming van een adviseur of adviescommissie voor een specifieke aanvraag wordt de adviseur of de commissie bij het in behandeling nemen van die aanvraag aangesteld.

4.3 Procedure

In de Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade waren de stappen in het gemeentelijk besluitvormingsproces relatief gedetailleerd uitgewerkt. In de Verordening nadeelcompensatie is dat niet gedaan. De procedure en bijbehorende beslistermijnen zijn uitputtend geregeld in de Awb.

Drempelbedrag (recht)

Voor het in behandeling nemen van een verzoek om de vergoeding van planschade moet de aanvrager op grond van artikel 6.4 Wet ruimtelijke ordening een recht betalen van € 300,-. In de nieuwe regelgeving is in artikel 4:128 Awb opgenomen dat bij wettelijk voorschrift kan worden bepaald dat van de aanvrager een recht van ten hoogste € 500,- kan worden geheven voor het in behandeling nemen van de aanvraag. In Artikel 3, eerste lid van de verordening is bepaald dat voor het in behandeling nemen van de aanvraag om schadevergoeding een recht van € 300,- wordt geheven. Daarbij is aangesloten bij het huidige bedrag dat aan recht moet worden betaald. In artikel 4:129, onder c. Awb is bepaald dat dit recht aan de aanvrager wordt terugbetaald als een schadevergoeding wordt toegekend.

Schema

Om houvast te bieden in het proces voor het afhandelen van aanvragen om schadevergoeding is in onderstaand schema opgenomen uit welke stappen het gemeentelijke besluitvormingsproces grofweg bestaat. De genoemde termijnen zijn bij benadering. De beslistermijn op grond van artikel 4:130 Awb is:

- maximaal 2 x 8 weken zonder adviseur/adviescommissie of
- maximaal 2 x 6 maanden met adviseur/adviescommissie.

Nr.:	Processtappen bij inschakeling adviseur/adviescommissie:	Termijn:
1	Toets ontvankelijkheid (gegevens en bescheiden en heffing drempelbedrag).	1 week
2	In behandeling nemen aanvraag.	
3	Opdrachtverlening voor advisering, benoeming adviseur/adviescommissie.	1 week
4	Adviseur stelt aanvrager, het bestuursorgaan en in voorkomend geval de derde belanghebbende voor zover hij dat nodig acht in de gelegenheid om een toelichting, of reactie te geven op de aanvraag.	
5	Adviseur maakt, voor zover bovenstaande toelichting mondeling is gegeven, een verslag van die toelichting.	
6	Adviseur beoordeelt of de situatie ter plaatse zal worden opgenomen. Datum en tijdstip worden afgestemd met de aanvrager en belanghebbenden.	
7	De adviseur kan verzoeken om aanvullende gegevens en bescheiden. De beslistermijn wordt aangehouden totdat deze gegevens en bescheiden zijn ontvangen (artikel 4:5 van de Awb).	
8	Advies adviseur/adviescommissie wordt verwerkt in conceptadvies.	15 weken
9	Toezenden conceptadvies aan aanvrager, het bestuursorgaan en belanghebbenden door adviseur/adviescommissie.	1 week
10	Tijdig verdagen door het bestuursorgaan van de beslissing op de aanvraag voordat 26 weken zijn verstreken na ontvangst van de aanvraag.	
11	Reactietermijn aanvrager, het bestuursorgaan en belanghebbenden.	4 weken
12	Verwerken zienswijzen aanvrager, het bestuursorgaan en belanghebbenden in definitief advies en toezenden definitief advies aan aanvrager, het bestuursorgaan en belanghebbenden door adviseur/adviescommissie.	4 weken
13	Bespreken definitief advies met portefeuillehouder.	4 weken
	Besluitvorming door het college van burgemeester en wethouders.	
14	Besluit versturen aan aanvrager en belanghebbenden.	
	Totaal:	30 weken
	(Nb beslistermijn met adviseur/adviescommissie is 6 maanden (26 weken), eenmaal te verlengen met 6 maanden)	

Na het versturen van het besluit kan binnen zes weken bezwaar worden gemaakt (artikel 7:1 van de Awb). Daarop volgt een beslissing op bezwaar. Tegen de beslissing op bezwaar kan desgewenst beroep worden ingesteld bij de rechtbank en vervolgens hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

Het is gebruikelijk om met initiatiefnemers[1] een schadevergoedingsovereenkomst te sluiten. Op grond daarvan komt de door het bestuursorgaan toe te kennen schadevergoeding en de daarmee samenhangende kosten geheel of gedeeltelijk voor rekening van de initiatiefnemer. Als dat het geval is, wordt de initiatiefnemer als belanghebbende betrokken bij de hierboven geschetste stappen in het besluitvormingsproces. Dat is geregeld in artikel 13.3c van de Ow.

4.4 Normaal maatschappelijk risico (nmr)

Het nmr bij indirecte schade[2] als gevolg van een besluit als opgenomen in artikel 15.1 van de Ow bedraagt 4%. In overige gevallen (directe schade) is het aan het bestuursorgaan om, op grond van artikel 4:126 van de Awb, in het specifieke geval invulling te geven aan het nmr. Het is denkbaar dat hier door de gemeente in de toekomst beleidsregels voor worden vastgesteld en een rekentool voor wordt opgesteld. Bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: I&W) wordt bijvoorbeeld zo'n rekentool gehanteerd om de omzetderving van ondernemingen te toetsen aan de drempel voor het nmr.

In de verordening is in artikel 5, derde lid onder d een bagateldrempel opgenomen. Met een dergelijke drempel hoeft geen advies te worden ingewonnen bij aanvragen tot vergoeding van heel kleine schadebedragen. Dat wil zeggen dat schade beneden deze bagateldrempel niet voor vergoeding in aanmerking komt. De aanvragen hoeven dus niet in behandeling te worden genomen en de betreffende claims kunnen direct worden afgewezen. Voor de hoogte van de bagateldrempel is gekeken naar de regeling van Rijkswaterstaat op dit gebied: € 500,- voor particulieren en € 1.000,- voor bedrijven. De verordening voorziet in de mogelijkheid om de drempelbedragen aan de hand van de CBS consumentenprijsindex alle huishoudens te indexeren.

Nadeelcompensatie betreft compensatie van 'onevenredig nadeel'. Bestuursorganen hebben behoefte aan een vastgesteld minimumschadebedrag waarvan duidelijk is dat dit 'in elk geval' binnen het normaal maatschappelijk risico valt en dus niet voor vergoeding in aanmerking komt. Het opnemen van een bagateldrempel kan ook voorkomen dat de kosten van behandeling van het verzoek om nadeelcompensatie niet meer in een redelijke verhouding staan tot het te vergoeden bedrag.

4.5 Rekenregels

Het is denkbaar dat in de praktijk behoefte bestaat aan het vastleggen van rekenregels. Zo kan worden vastgelegd hoe de schade bij winst- of inkomensderving, of bij huurderving wordt berekend. Er kunnen door de gemeente in de toekomst beleidsregels voor worden vastgesteld.

4.6 Voorschot

Nadat het conceptadvies door de adviseur of de adviescommissie is uitgebracht waarin geadviseerd wordt om nadeelcompensatie toe te kennen, kan de aanvrager een aanvraag indienen om een voorschot uit te betalen. Het voorschot bedraagt maximaal 50% van de in het conceptadvies opgenomen geldsom.

De artikelen 4:95 en 4:96 van de Algemene wet bestuursrecht zijn op dit voorschot van toepassing. Tot de voorschriften bedoeld in artikel 4:95, zesde lid kan behoren de zekerheidsstelling door de aanvrager. Deze

---

[1] Degene die de activiteit verricht (zie artikel 13.3c van de Ow).

[2] Schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak die wordt veroorzaakt door een besluit op grond waarvan één of meer activiteiten is of zijn toegestaan buiten de locatie waar de onroerende zaak is gelegen of door een maatregel die buiten die locatie wordt getroffen.

voorwaarde is voor de duidelijkheid opgenomen. Ook zonder deze bepaling hier op te nemen behoort de optie om zekerheidsstelling te vragen tot de mogelijkheden.

Het conceptadvies dient als vertrekpunt om te beoordelen of een voorschot kan worden uitbetaald of niet. Echter niet altijd als in het conceptadvies geadviseerd wordt om een schadevergoeding uit te betalen zal de gemeente daartoe over willen gaan. Met name als sprake is van derde-belanghebbenden als bedoeld in artikel 6, lid 2, onder a en b van de verordening (artikel 13.3c en 13.3d van de Omgevingswet) kan daarvan sprake zijn. Deze derde-belanghebbenden zijn belanghebbende bij besluiten tot toekenning van nadeelcompensatie. Als deze derde-belanghebbende het niet eens is met het conceptadvies kan hij naar aanleiding daarvan een zienswijze indienen. Verder kunnen deze derde-belanghebbenden bezwaar maken en beroep en hoger beroep instellen tegen toekenningsbesluiten (artikel 13.3c, lid 2 Omgevingswet).

Uitkomst van deze procedures kan zijn dat alsnog besloten wordt om geen schadevergoeding of een lager bedrag aan schadevergoeding te betalen. De rechter kan het college daartoe ook veroordelen. Met het oog hierop wordt bij zaken waarbij sprake is van de hiervoor genoemde derde-belanghebbenden alleen een voorschot uitbetaald als deze derde-belanghebbenden instemmen met het conceptadvies dat door de adviseur of adviescommissie is uitgebracht.

Verder is het overigens ook zonder derde-belanghebbende mogelijk om geen voorschot uit te betalen. Deze situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen als de adviseur of de adviescommissie weliswaar adviseert om een schadevergoeding te betalen maar het college het hiermee niet eens is en voornemens is de aanvraag alsnog af te wijzen of toe te wijzen voor een lager schadebedrag.

Teveel of onterecht uitgekeerde voorschotten kunnen worden teruggevorderd. Met het oog daarop kan voor het uitbetalen van een voorschot het stellen van zekerheid door de aanvrager als voorwaarde worden opgelegd. Bedoeling daarvan is te voorkomen dat teveel of onterecht uitgekeerde voorschotten niet terug betaald (kunnen) worden door de aanvrager.

Tot slot. Wanneer het college beslist om op aanvraag een voorschot toe te kennen dan wordt daarmee geen aansprakelijkheid erkend.